

Posudek bakalářské práce

posudek vedoucího práce		oponentský posudek		
Studijní program	Specializace v pedagogice			
Studijní obor	Německý jazyk se zaměřením na vzdělávání – Základy společenské výchovy			
Název práce	Komparace literární předlohy díla <i>Zed'</i> autorky Marlen Haushofer s divadelní inscenací HaDivadla			
Autor/ka práce	Tereza Hartmannová			
Vedoucí práce	Mgr. Eva Markvartová, Ph.D.			
Oponent/ka práce	Prof. PhDr. Milan Tvrdík, CSc.			
Hodnocení práce				
Obsah práce	<u>odpovídá názvu práce</u>	odpovídá s připomínkou	odpovídá s výhradou	neodpovídá názvu práce
Struktura práce	<u>odpovídá zcela tématu</u>	odpovídá s připomínkou	odpovídá s výhradou	neodpovídá požadavkům
Formální úprava	<u>odpovídá požadavkům</u>	odpovídá s připomínkou	odpovídá s výhradou	neodpovídá požadavkům
Citace v práci	<u>odpovídají normě</u>	odpovídají s připomínkou	odpovídají s výhradou	neodpovídají
Přílohy práce	vhodně doplňují téma	netýkají se tématu	jsou nevhodné k tématu	<u>nejsou v práci uvedeny</u>
Seznam literatury	<u>odpovídá tématu</u>	odpovídá s připomínkou	odpovídá s výhradou	neodpovídá
Počet stran práce	<u>odpovídá požadavkům</u>	odpovídá s připomínkou	odpovídá s výhradou	neodpovídá požadavkům
Celkové zpracování tématu	<u>odpovídá požadavkům</u>	odpovídá s připomínkou	odpovídá s výhradou	neodpovídá
Celkové hodnocení			<u>vyhověl/a</u>	nevyhověl/a
Doporučení k obhajobě			<u>doporučuji</u>	nedoporučuji

Připomínky, výhrady, zdůvodnění:

Předložená práce je velmi zdařilou a důkladnou analýzou literárního textu (román Marlen Haushoferové *Zed'* z roku 1963) a jeho divadelní adaptací z roku 2022, jak ji inscenovalo brněnské HaDivadlo v režii Kamily Polívkové. Práce je rozdělena na dvě poměrně části, z níž první se věnuje analýze literárního díla (s. 16–31), druhá analýze divadelní inscenace (s. 32–49). Literární část vychází z teoretického vymezení žánru jako kombinace dystopického románu a robinsonády, doplněné o prvky existenciálního a psychologického románu (s. 17–18), z konstelace postav (v románu jich není mnoho), z vypravěčské perspektivy, role jazykových prostředků, z tématu románu a jeho dílčích motivů a symboliky, divadelní pak z fabule a syžetu dramatu, přičemž divadelní analýza vymezuje jako analýzu strukturální (nikoli teoretickou), v které se bude zabývat scénografií prostoru (jeviště i hlediště vytvářejí nepřerušovaný jednotný prostor), sporými rekvizitami, kostýmy a líčením, monologickou rolí hlavní protagonistky a zvláště pojetými zvířecími rolemi, atypickým nasvícením a minimalistickým využitím hudby a zvuků. Celá práce je tak věnována tematické, motivické a formální interpretaci textu a jeho divadelního zpracování. V tomto ohledu je práce vynikající a nelze jí nic zásadního vytknout. V biografické kapitole o Marlen Haushoferové se dozvídáme mnoho pozoruhodností z jejího života, které studentka uvádí, neboť „některým knihám je často možné zcela porozumět, pouze pokud známe život autora a okolnosti, za kterých dílo vzniklo. Bez těchto znalostí často pochopí příběh jako celek, ale není schopen vnímat drobné detaily, které v něm autor skryl“ (s. 10). Je pravda, že bez životopisných konotací se některé interpretace románu (hlavně psychologická) nepodaří uplatnit. Co však chybí, je přesnější vymezení role autorky v kontextu první etapy poválečné rakouské literatury v letech 1945 až 1970. Role, jakou při formování moderní rakouské literatury, z níž vzešla jména jako Thomas Bernhard, Ingeborg Bachmann, Ilse Aichinger, Gerhard Fritsch, Friederike Mayröcker, Hertha Kräftner, sehráli právě Hermann Havel (1911–1987) a Hans Weigel (1908–1991) nelze odbýt jenom konstatováním o židovském emigrantovi Havelovi (s. 13) a muži jménem Weigel (s. 13). Havelův časopis *Lynkeus* připravil na úspěšnou literární dráhu třeba Bachmannovou nebo právě i Haushoferovou, Weigelovy ročenky *Stimmen der Gegenwart*

z let 1951–1956 nabídly publikační možnosti celé nastupující spisovatelské generaci. Škoda, že se do tak výborné práce nedostal dobový literární kontext.

Pár poznámek k textu. Na s. 10 bych použil spíš termín rolníci než farmáři, do rakouského i původního středoevropského kontextu se tento nový termín nehodí. Na s. 11 je neúplná věta o počátku studia na klášterní škole. Stejně tak nenavštěvujeme internát, kde se bydlí, ale klášterní internátní školu, která je spojena s bydlením v klášteře. Rakouská rozhlasová stanice se jmenovala a nadále jmenuje ORF (Österreichischer Rundfunk), nikoli ORL. Germanistiku a dějiny umění nestudovala Haushofer na filozofické univerzitě ve Vídni, ale na filozofické fakultě této univerzity (s.11). Práce je napsána česky, proto jsou všechny citace z překladu románu z roku 2019. Trochu ale vadí český citát z rakouského rozhlasu, který je převzat z materiálů HaDivadla (s. 14). V tomto kontextu by německý originál v poznámce byl nanejvýš vhodný.

Práce je napsána česky, plynulé čtení ruší však v první části (zvláště v biografické kapitole) překvapivě četnější gramatické a syntaktické chyby, všechny jsem se snažil vyznačit ve svém exempláři. Upozorním především na chybné skloňování osobních zájmen ve 3. a 4. pádě (mj. s. 11, 12, 17), nebo větu: „V dopisu, který je citován ve Strigl“, která je zásadně nečeská a nesprávná, má znít: V dopise, který cituje Strigl(ová)“, případně část věty „povídky, které vypráví o příbězích z dětství“ lze jistě úspěšněji nahradit jako „povídky, které vyprávějí příběhy z dětství.“ Kladu si otázku, zda mají chyby původ v nepozornosti, nebo snad v přílišném spěchu? Na s. 48 jsou dva téměř identické odstavce, jeden je třeba odstranit.

Otázky k obhajobě:

- 1) Co je dystopický román v postmoderně, jistě všichni víme. Jak se tento typ románu označoval v 60. letech 20. století, kdy vrcholila moderna?
- 2) Jsou divadelní adaptace významných literárních děl časté? Pokud ano, tak proč? Znáte nějaké z posledního období?

V Praze dne 25. 08. 2024